

Trafikverket Region Syd

Laga kraft

Vägplan för ombyggnad av väg E22, broar över Helge å, Kristianstads kommun, Skåne län, fastställdes den 9 oktober 2019

Beslutet fick laga kraft den 14 november 2019

Ärendet avslutas hos oss.

Med vänlig hälsning

Anna Andersson

Bilagor
Beslut

Ärendenummer
TRV 2019/78014

BESLUT

Beslutat av
Johan Barkelius

Dokumentdatum
2019-10-09

Sidor
1(7)

Väghållningsmyndigheten,
Trafikverket Region Syd

Fastställelse av vägplan för ombyggnad av väg E22, broar över Helge å, Kristianstads kommun, Skåne län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 18 § väglagen (1971:948) att fastställa vägplanen för ombyggnad av väg E22, broar över Helge å.

Fastställelsen gäller plankartorna med status fastställelsehandling, betecknade 101C0201 – 101C0205, samtliga daterade 2019-05-10.

Väganläggningen ska dessutom utformas i huvudsak så som den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i övrigt.

Sökande

Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Region Syd.

Beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade vägen

Inspektioner har visat att befintliga broar över Helge å vid Kristianstad har stora brister. Två nya broar i samma läge kommer därför att uppföras över Helge å. Kristianstads kommun planerar att förstärka och höja de invallningar som finns runt Helge å. De nya broarna kommer att vara anpassade i höjd till kommunens skyddsvallar runt ån. Det innebär att de som mest kommer att vara ca 1,5 – 2 meter högre än befintliga broar och får till följd att väg E22 kommer att byggas om på en ca 650 meter lång sträcka. En gång- och cykelport under E22 öster om Helge å kommer samtidigt att byggas om för att anpassas till den nya väghöjden. Porten ingår i vägplanen. Kristianstads kommun är väghållare för gång- och cykelvägen genom porten och den ingår därmed inte i vägplanen. Bullerskyddsåtgärder kommer att utföras för bostadsområdet Udden. Faunapassager anordnas intill broarnas landfästen.

Mark som kommer att tas i anspråk

Mark och särskilda rättigheter som belastar marken kommer att tas i anspråk för vägen på det sätt som redovisas på plankartorna.

Ny mark behöver ianspråk tas då vägen höjs. Även bullerskyddsskärmar och dagvattenmagasin erfordrar ett utökat vägområde. Sammanlagt kommer cirka 0,4 hektar mark att tas i anspråk permanent.

Cirka 1,9 hektar mark, som behövs för att bygga vägen, får tas i anspråk under en viss tid (tillfällig nyttjanderätt). Nyttjanderätten gäller under den tid som anges på plankartorna. Huvuddelen av den mark som ianspråk tas permanent och tillfälligt ägs av Kristianstad kommun, utom en marginell del som ägs av Trafikverket.

Buller

Bullerskyddsskärmar planeras längs vägens norra sida samt mellan de motriktade körbanorna. Tio fastigheter kommer att få erbjudanden om åtgärder för skydd av uteplats. Med dessa åtgärder kommer samtliga riktvärden för inomhusnivåer och uteplatser att uppfyllas.

Kommunala planer

För området gäller översiktsplan för Kristianstads kommun (2013) samt fördjupad översiktsplan för tätorten Kristianstad "Kristianstad växer – en stad i balans" (2009). Vägplanen överensstämmer med dessa.

För det berörda området gäller följande kommunala planer: Detaljplan för kvarteret Kylan m.m. (1290K-P00/77), Förslag till ändring i stadsplan för Beckhovsområdet i Kristianstad (1180K-A60), Förslag till ändring av stadsplan för området kring Udden, Kristianstad, nya riksvägen (1180K-A181), Stg 3087 mfl inom Hedentorps industriområde (1180-P85/0228/1) och Förslag till ändring i stadsplanen för området kring kvarteret Slakteriet, Kristianstad, nya riksvägen (1180K-A2048). Området i västra delen av ån och omedelbart väster därom är inte detaljplanelagt.

Vägplanen medför att delar av vägbanan och dess slänter liksom bullerskydd och ett dagvattenmagasin kommer att hamna inom ytor som i de olika detaljplanerna är benämnda "allmän plats natur, park" eller "park och plantering". Vägplanens höjder kommer att avvika från de angivna höjderna i detaljplanerna, vilka endast är föreslagna, inte föreskrivna. Sammantaget bedömer den sökande att de avvikelser som genom vägplanen görs från detaljplanerna är mindre och inte strider mot detaljplanernas syften.

Ett mindre område i anslutning till Helge å är inte detaljplanelagt.

Undantag från krav på bygglov

Bullerskyddsskärmar utmed väg E22 undantas genom vägplanen från krav på bygglov.

Natura 2000, riksintressen, annan reglering av markanvändningen och miljö kvalitetsnormer

Projektet ligger inom ett riksintresse för naturvården, "Helgeåns nedre lopp" och inom ett för friluftslivet, "Araslövssjön-Hammarsjön-Helge å".

Två Natura 2000-områden berörs, Hammarsjöområdet SPA (fågeldirektivet) och Hammarsjön SCI (art- och habitatdirektivet). Natura 2000-områdena täcker stora delar av området kring Kristianstad, Araslövssjön och Hammarsjön. Området enligt fågeldirektivet gränsar direkt till södra bron och området enligt art- och habitatdirektivet ligger ytterligare cirka 200 meter söder därom. Vägombbyggnaden tar permanent i anspråk en marginell areal inom området enligt fågeldirektivet. E22:ans vägslänt kommer att förlängas ca 2 meter i söder. Under byggskedet kommer ytterligare mark, ca 0,3 ha av det skyddade området, att påverkas fysiskt. Fågelarter som är utpekade som särskilt skyddsvärda har inte bedömts häcka vid broläget eller i dess närområde. De ökade bullernivåerna bedöms inte påverka dessa arter eller området i stort. De utpekade arterna i Natura 2000-området Hammarsjöområdet, lax (i sötvatten), sjönajas och utter bedöms inte påverkas negativt. Sökanden gör sammantaget bedömningen att påverkan på Natura 2000-områdena och dess Natura 2000-arter är mycket begränsad.

Den sökande har hos mark- och miljödomstolen ansökt om tillstånd till vattenverksamhet och tillstånd till intrång i Natura 2000-områdena, samt dispens från artskyddsförordningen för arten tjockskalig blåmussla.

Söder om broarna ligger naturreservatet Åsums ängar och Åsumallet. Norr om broarna ligger naturreservatet Årummet. Våtmarkslandskapet längs Helge å är utpekad som Ramsarområde enligt Våtmarkskonventionen. I byggskedet kommer vattenmiljön att påverkas genom grumling av sediment. Försiktighetsmått föreslås för att minimera grumlingen och därmed påverkan på Ramsarområdet nedströms arbetsområdet. I övrigt sker ingen påverkan enligt den sökande.

Helge ås strandkant omfattas av strandskydd. Mark kommer att ianspråkta genom utökning av vägområdet. Tillgängligheten till strandområdet kommer inte att förändras. Planerade faunapassager vid landfästena kan medföra positiva konsekvenser för uttern. Inga biotopskyddade områden berörs.

Miljökvalitetsnormerna för luft bedöms inte överskridas. Miljökvalitetsnormer finns för vattenförekomsterna Helge å och Hammarsjön. Den sökande bedömer att vare sig projektets driftfas eller byggfas försämrar möjligheterna för att miljökvalitetsnormerna uppfylls i framtiden.

Projektets aktualitet

Kostnaden för projektet har beräknats till cirka 205 miljoner kronor i prisnivå 2018. Finansiering sker med medel ur Nationell plan för transportinfrastruktur, 2018 - 2029. Byggstart planeras ske 2020.

Andra utredningar och beslut

Planläggningen enligt väglagen har föregåtts av en förberedande studie i form av en åtgärdsvalsstudie, genomförd av sökanden i samarbete med Kristianstads kommun, Sveriges Kommuner och Landsting samt Räddningstjänsten.

Länsstyrelsen i Skåne län har beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den sökandes handläggning av vägplanen

Under planarbetet har den sökande genomfört samråd och kungjort planförslaget med miljökonsekvensbeskrivning och övrigt underlag och låtit det granskas. Vid granskningen kom det in nio yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om:

- Utformning av bullerskyddsplank
- Tekniska frågor vid byggandet
- Störningar och trafikomläggningar i byggskedet
- Krav på framkomlighet för Försvarmakten
- Dimensionering av anläggningen med hänsyn till översvämningsrisk

Den sökande har sammanfattat och besvarat synpunkterna i ett granskningsutlåtande och förklarat hur inlämnade synpunkter kommer att tillgodoses.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Skåne län har tillstyrkt att vägplanen fastställs.

Skälen för Trafikverkets beslut

Allmänt

Broarna över Helge å behöver bytas ut. Ändamålet med projektet är att trygga att alla typer av motorfordon som idag trafikerar motorvägen över Helge å vid Kristianstad även fortsättningsvis ska kunna göra det. Projektet genomförs i ett biologiskt mycket värdefullt vattenområde. Sökanden har hos mark- och miljödomstolen begärt tillstånd för vattenverksamhet, tillstånd till intrång i Natura 2000-områden och artskyddsdispens och då även föreslagit villkor för hanteringen i byggskedet.

Speciella frågor i projektet

Detaljplaner och markanspråk

Kristianstads kommun och den sökande anser att de avvikelser som görs från gällande detaljplaner är mindre och inte strider mot planernas syfte. Trafikverket delar den bedömningen.

Merparten av marken är detaljplanelagd som allmän plats och kommunen kommer här att tillhandahålla den mark som behövs för vägen. Inom det område som inte är detaljplanelagt kommer marken att ianspråktagas med vägrätt.

Påverkan på Natura 2000-områden, Ramsarområde och riksintressen

Trafikverket delar den sökandes bedömning att påverkan på Natura 2000-områdena är mycket begränsad. Frågan om tillstånd kommer att avgöras av mark- och miljödomstolen. Trafikverket bedömer att projektet inte på ett

betydande sätt påverkar de värden som utgör grunden för Ramsarområdet. Projektet bedöms inte heller innebära påtaglig skada på berörda riksintressen för naturvård och för friluftsliv.

Trafikverket bedömer att riksintresset för kommunikation stärks då vägens livslängd och bärighet säkerställs samt anpassas till av kommunen framtida bedömda klimatförändringar.

Buller

Riktvärdena för väsentlig ombyggnad av infrastrukturen har tillämpats. Efter ombyggnaden och vidtagna skyddsåtgärder kommer riktvärdena för inomhusnivåer att innehållas. Riktvärdena för ekvivalenta nivåer i utomhusmiljön kommer inte att kunna nås för samtliga. För det fall fastighetsägarna godtar erbjudandena om skyddade uteplatser kommer riktvärdena för uteplatser att nås. Trafikverket delar den sökandes bedömning att de föreslagna skyddsåtgärderna är de som är tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga att genomföra. Trafikverket förutsätter att den i bullerutredningen föreslagna fördjupade inventeringen och detaljstudien för tre fastigheter där riktvärdet inomhus uppfylls med mindre än 1 dBA marginal genomförs.

Miljökvalitetsnormer – luftkvalitet, vattenförekomster, fisk- och musselvatten

Trafikverket bedömer att projektet inte medför att miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Projektet kommer inte heller att försvåra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för de berörda vattenförekomsterna.

Övriga miljökvalitetsnormer bedöms inte vara aktuella.

Trafikverkets kommentarer till synpunkter vid granskningen/

Den sökande har sammanfattat och kommenterat de synpunkter som kom in vid granskningen i ett granskningsutlåtande. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Kommunicering under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under granskningen har fått se det som senare har tillkommit i ärendet och som har betydelse för ärendets prövning. De har också fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Under denna kommunikering kom det två yttranden.

Kristianstads kommun, C4 Teknik, meddelade att den inte hade några ytterligare synpunkter.

Region Skåne har yttrat sig utifrån sitt ansvar för den regionala fysiska planeringen i länet. Region Skåne påpekar vikten av att tidigare framförda synpunkter beaktas. Det är angeläget att i god tid samråda med Skånetrafiken om tillfälliga trafikomläggningar som påverkar kollektivtrafiken. Den gång- och cykelväg som passerar i den port som kommer att byggas om och som ingår i turistcykelleden "Sydostleden" ska hållas öppen året runt. Det är viktigt att en bra skyltad omledning görs under byggtiden. Trafikverket förutsätter att samråd sker om detta i byggskedet.

Region Skåne framför även en synpunkt gällande broarnas bärighet. I samband med Trafikverkets arbete att möjliggöra för tyngre fordon (upp till 74 ton) på delar av vägnätet hoppas Region Skåne att broarna anpassas till den nya bärighetsklassen BK 4. Trafikverket konstaterar att syftet med ombyggnaden är att all trafik idag som kan passera broarna även fortsättningsvis ska kunna göra det. Om vägghållningsmyndigheten anser att broarna ska klara även tyngre fordon är nu upprättad vägplan inget hinder för detta.

Trafikverkets samlade bedömning

Trafikverket bedömer att en ombyggnad enligt vägplanen är motiverad och har tillräcklig aktualitet. Vägplanen har handlagts i enlighet med reglerna i väglagen och vägförordningen. Vägens sträckning strider inte mot kommunens översiktsplan. Den planerade vägen motverkar inte syftet med gällande detaljplaner.

Den föreslagna ombyggnaden medför att de motorfordon som idag trafikerar aktuell vägsträcka inklusive befintliga broar kan fortsätta göra det. Broarna anpassas till kommunens invallningsprojekt. Vägen blir en stabil anslutande länk i projektet där broarnas höjd anpassas till kommunens skyddsvallar runt ån. Det innebär att vägen får ett lämpligt läge och utförande.

Då broarna läggs i befintligt läge så tillgodoses ändamålet med vägen med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad.

Trafikverket bedömer att projektet är förenligt med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljö kvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Trafikverket bedömer att de fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda när den sökande får ta mark och särskilda rättigheter i anspråk.

Trafikverket bedömer att det behov och den omfattning av tillfällig nyttjanderätt som har redovisats i vägplanen är skäliga.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att vägplanens utformning, omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen, se bilaga.

Beslutande i detta ärende har varit expeditionschefen Johan Barkelius med Gudrun Jonsson-Glans som föredragande.

Johan Barkelius

Ärendenummer
TRV 2019/78014

BESLUT

Beslutat av
Johan Barkelius

Dokumentdatum
2019-10-09

Sidor
7(7)

Bilagor

1. Anvisning "Hur man överklagar"
2. Allmänna upplysningar – fastställd vägplan

Kopia till:

Länsstyrelsen i Skåne län

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Skåne län

Regionförbundet i Skåne län

Kristianstad kommun

Kommunala lantmäterimyndigheten i Kristianstads kommun (efter laga kraft)

Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets fastighetsförteckning

Övriga som yttrat sig skriftligen under granskningen

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga Trafikverkets beslut ska ni skriftligen ange vilket beslut ni överklagar och redogöra för den ändring som ni begär.

I skrivelsen ska ni ange i vilken egenskap ni överklagar. Om ni klagar i egenskap av ägare till en fastighet som berörs bör ni även ange fastighetens registerbeteckning.

Skrivelsen ska vara undertecknad av er eller ert ombud och innehålla namnförtydligande, postadress och telefonnummer. Ombudet ska bifoga en fullmakt.

Skrivelsen ställs till regeringen men skickas eller lämnas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Planprövning, Box 810, 781 28 Borlänge.

Skrivelsen måste vara hos Trafikverket **senast den 13 november 2019**.

Allmänna upplysningar, fastställd vägplan

Fastställelsebeslutets giltighetstid

Beslutet gäller det år då det får laga kraft och följande fem kalenderår. Beslutet upphör alltså att gälla om inte hela vägsträckningen har blivit utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats inom den tiden.

Rätt att använda mark

När beslutet fått laga kraft kan väghållaren ta mark inom vägområdet i anspråk med vägrätt. Väghållaren får då fullt ut använda marken och ta till vara naturtillgångar inom vägområdet. Vägrätten kan ibland vara mindre omfattande, och det ska då framgå av vägplanen att vägrätten har inskränkts. Väghållaren är skyldig att betala ersättning för intrång och annan skada till följd av att marken tas i anspråk.

Beslutet innebär också att väghållaren har rätt att få tillfällig nyttjanderätt till de särskilt markerade områden som framgår av vägplanen. Det kan till exempel handla om mark som behövs för transportvägar, upplag eller baracker under byggtiden. Nyttjanderätten gäller under så lång tid som anges i vägplanen.

Undantag från bestämmelser i miljöbalken

Beslutet innebär att:

- förbud mot åtgärder inom generellt biotopskyddsområde inte gäller
- dispens från strandskydd inte krävs, och att
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken inte behövs för åtgärder som ingår i den fastställda planen.

Utgångspunkter för bedömning av buller

Följande riktvärden för trafikbuller anges i proposition 1996/97:53

”Infrastrukturinriktning för framtida transporter”, som har antagits av riksdagen:

- 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid fasad
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Riktvärdena ska ses som långsiktiga mål för bostäder som påverkas av buller från trafiken. Riktvärdena bör normalt inte överskridas vid nybyggnad eller väsentlig

ombyggnad av väg, men de är inte rättsligt bindande. Vid tillämpningen bör man ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

När det inte är nybyggnad eller väsentlig ombyggnad genomför Trafikverket ett åtgärdsprogram som syftar till att förbättra inomhusmiljön. Då anses det, enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis, rimligt att genomföra skyddsåtgärder om bullernivån utomhus överskrider 65 dB(A) ekvivalentnivå.

När man bedömer behovet av skyddsåtgärder gör man normalt först en bedömning av bostadshusens fasaddämpning. Om en sådan bedömning inte har gjorts antas schablonmässigt att fasaden dämpar ljudnivån inomhus med 25 dB(A). Normalt är fasaddämpningen större. Beräkningar av buller tar bland annat hänsyn till trafikmängder, trafikslag, hastighet, terrängförhållanden och bebyggelse.

Vägen måste stämma med detaljplan och områdesbestämmelser

En väg måste byggas så att den stämmer med kommunens detaljplaner. Om vägprojektet medför att någon detaljplan måste ändras får den berörda delen av projektet inte påbörjas förrän beslutet om detaljplanen har börjat gälla. Motsvarande gäller för områden med områdesbestämmelser.

Frågor som inte omfattas av fastställelsebeslutet

Fastställelsebeslutet omfattar inte frågor som hör till byggskedet. Sådana frågor behandlas vid exempelvis markåtkomstförhandling eller lantmäteriförrättning eller i samband med att bygghandlingar för projektet upprättas. Detta gäller bland annat

- ersättning för mark som tas i anspråk
- ersättning för miljöskador
- läget av nya enskilda vägar
- omläggning av ledningar
- rivning eller flyttning av byggnader utanför det fastställda området
- tillstånd och villkor för att bygga eller riva anläggningar i vatten
- påverkan på omgivningen under byggnadstiden
- anslutningar till allmän väg samt spärrningar av anslutningar
- trafikreglering och skyltning
- hastighetsgränser
- bortforsling av vägkropp m.m. inom indragna vägdelar.

Väg och väganordningar

Till en väg hör vägbanan samt de väganordningar som finns intill vägbanan.

Väganordningar är anordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande. Det är normalt väglänter, diken, gång- och cykelbanor, ledningar för avvattnings av vägkroppen, bullerskyddsanordningar i anslutning till andra väganordningar, broar och vägtrummor, tunnlar med skydds-zoner, säkerhets-zoner, en maximalt två meter bred kantremsa intill vägen, bryggor som är anslutna till en allmän väg, och allmänna färjor med färjeläge.

Lantmäteriförrättning

En vägplan kan illustrera förslag till nya enskilda vägar och anslutningar samt ledningsomläggningar utanför vägområdet. Sådana frågor kan komma att hanteras i lantmäteriförrättningar.

Lantmäteriförrättning kan också behövas för att ordna enskild väghållning när en väg dras in från allmänt underhåll. Sådan förrättning bekostas av väghållningsmyndigheten.

Byggförbud

Fastställelsebeslutet innebär att det krävs tillstånd från väghållningsmyndigheten för att uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra åtgärder som väsentligt kan försvåra användningen av vägområdet för vägändamål.